

SPODBUJANJE MOTIVACIJE

Povezanost z učenjem

Vrste motivacije za učenje

2

- Notranja motivacija - vpletenost v učno nalogo je motivacija sama po sebi, ker:
 - zaradi nejasnosti vzbuja radovednost in predstavlja izziv
 - preko občutka kompetentnosti in nadzora nad situacijo vzbuja zadovoljstvo

- Zunanja motivacija - reševanje naloge je sredstvo, da doseže želeni izid (navadno neko zunanjo okrepitev, npr. nagrado ali pohvalo)

Vrste motivacije

Zunanja

- Cilj ni v dejavnosti
- Zunanje posledice
- Ni trajna
- Povezana je s pritiski, napetostjo, nizkim samospoštovanjem

Notranja

- Cilj je v dejavnosti
- Notranja podkrepitev
- Trajnost
- Kakovostni rezultati, spontanost, ustvarjalnost

Razlaga motivacije

Notranja

- ✓ Izziv
- ✓ Radovednost, interes
- ✓ Samostojno obvladanje
- ✓ Neodvisno odločanje za akcijo
- ✓ Notranji kriteriji uspešnosti

Zunanja

- ✓ Čim lažje delo
- ✓ Dobre ocene
- ✓ Odvisnost od učitelja
- ✓ Sledenje učiteljevi presoji
- ✓ Zunanji kriteriji uspešnosti

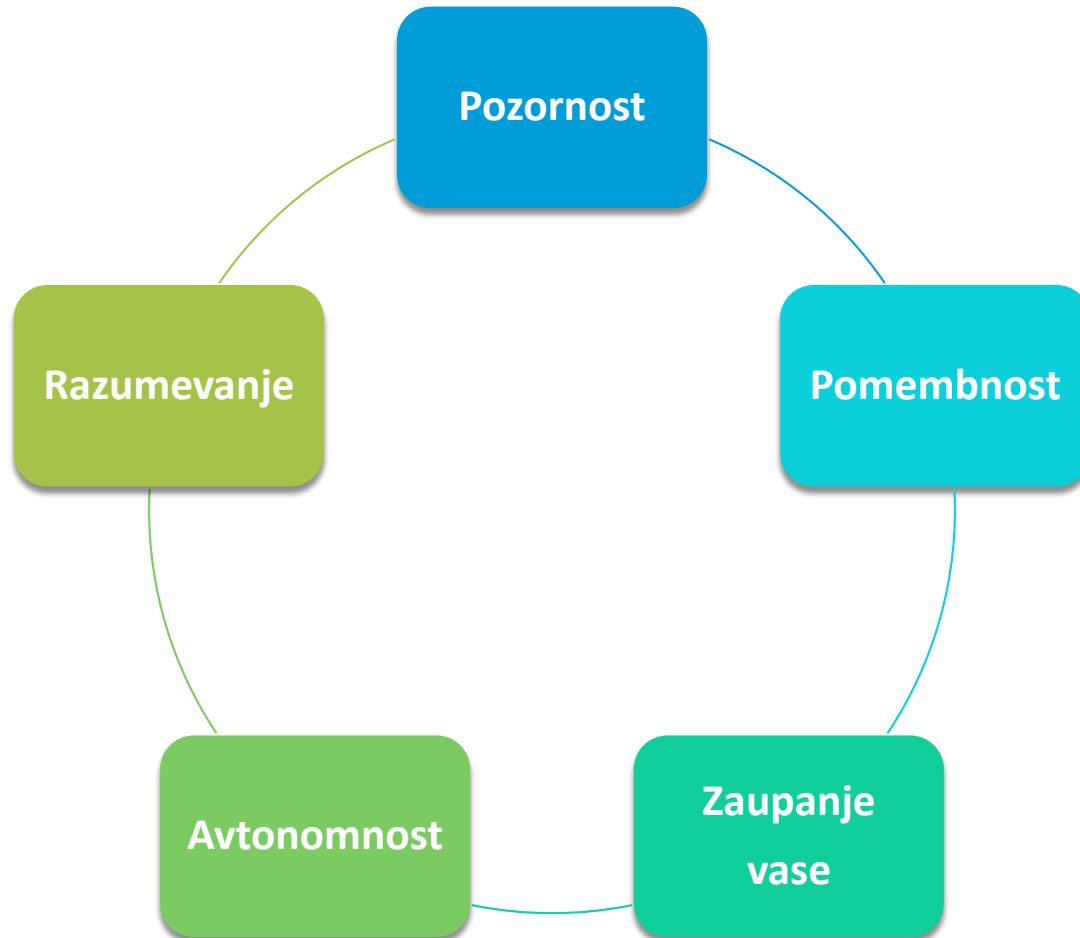
Povezanost zunanje in notranje motivacije

5

- zunanja nagrada zmanjša notranjo motivacijo, lahko pa poveča učinkovitost
- aktivnosti, ki so sprva zunanje motivirane, lahko s časom postanejo notranje motivirane
- posameznik je lahko hkrati zunanje in notranje motiviran

Komponente (notranje) motivacije

6

Vzbujanje pozornosti

7

1. **omogočanje** občutka novosti, presenečenja, nejasnosti
2. **spodbujanje pomnjenja** s pomočjo postavljanja vprašanj ali zastavljanja problemskih situacij
3. **spremenljivost**: učitelj v pouk vključuje različne metode in medije, kar motivira učence z različnimi potrebami

Vzbujanje občutka pomembnosti

8

1. **usmerjenost k cilju**: Učitelj jasno predstavi cilje in uporabnost pouka ter uporabljenih metod za doseganje uspešnosti.
2. **ujemanje motivov**: Učitelj učni proces prilagaja potrebam in motivom učenca.
3. **poznanost**: Učitelj predstavi nove informacije na način, ki je za učence razumljiv in jim omogoča povezovanje novih informacij s preteklimi izkušnjami.
4. **osredotočenost na proces učenja**

Vzbujanje zaupanja vase

9

1. **jasne učne zahteve**: učenci so seznanjeni s potekom in vsebino učenja ter s kriteriji za ocenjevanje učnega uspeha.
2. **možnost uspeha**: učitelj ustvarja možnosti za doživljanje uspeha ob učenju.
3. **lastni nadzor**: učitelj ustvarja pogoje v katerih učenec svoj uspeh lahko povezuje z lastnim trudom in zmožnostmi.
4. **povratne informacije**: vezane na napredek; spodbujanje samovrednotenja

Omogočanje občutka avtonomnosti

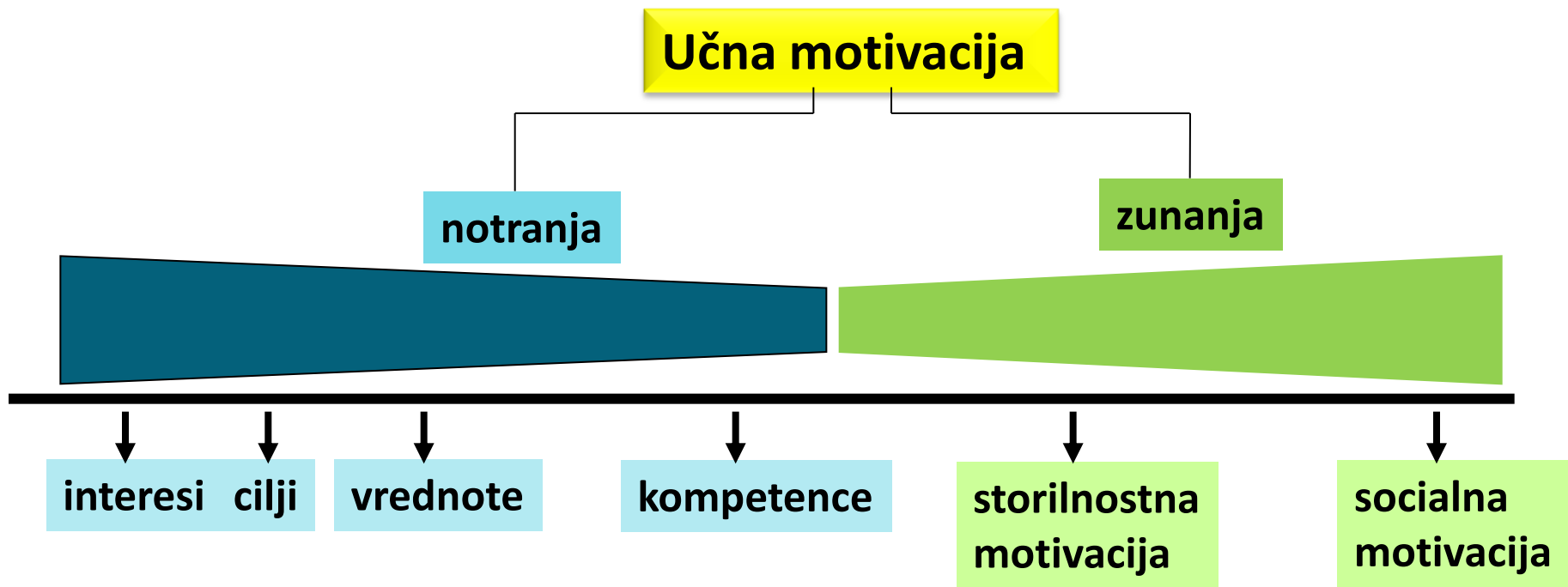
10

1. **možnost izbire**: učenci sami izbirajo način in vrstni red reševanja nalog, ter predstavitve končnih izdelkov.
2. **različne strategije**: učitelj omogoča in spodbuja uporabo različnih strategij reševanja problemov.
3. **odgovornost**: učenec sprejme odgovornost za lastno učenje.
4. **zmanjševanje pritiska**: kooperativno učenje, učitelj ne izpostavlja manj uspešnih učencev.

1. **upoštevanje interesov**: učitelj pri načrtovanju pouka upošteva interese učencev.
2. **različno razumevanje uspeha**: učitelj skuša ugotoviti, kaj za posameznega učenca pomeni uspeh.
3. **vzpodbujanje ustvarjalnosti**

Pojavnost notranje in zunanje motivacije

12

Viri notranje motivacije

13

1. Radovednost in interes
2. Cilji in aspiracije
3. Vrednote
4. Kompetence

Radovednost in interes

14

Motiv radovednosti – težnja po spoznavanju novega, neznanega

Spodbujanje

- Presenečenja
- Problemska situacija
- Interesi – osebni in situacijski

Cilji

15

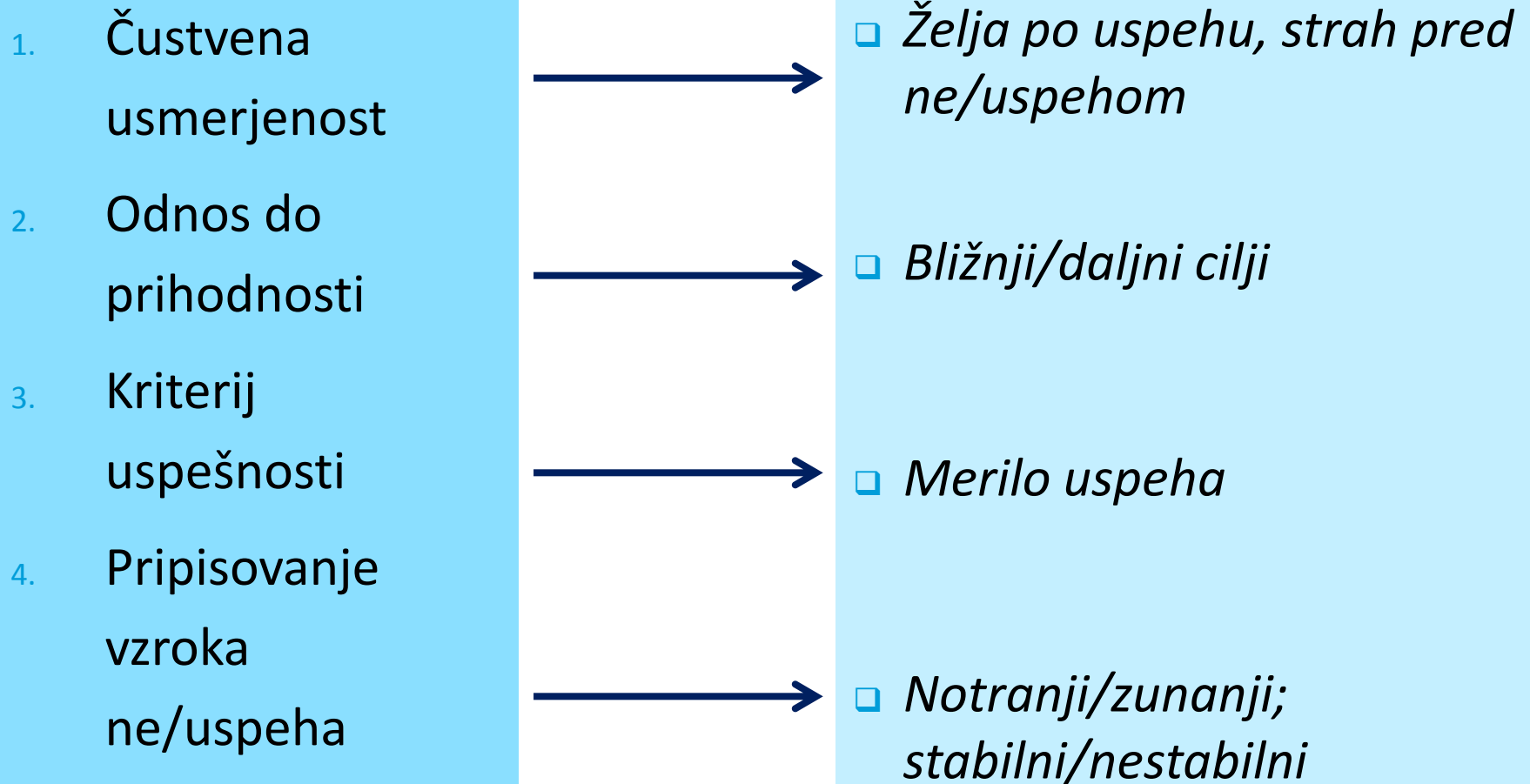
- Cilji, usmerjeni v *dosežke ali storilnost (rezultati)*
- Cilji, usmerjeni v *učenje ali obvladanje (proces)*
- Takojšnji, vmesni, oddaljeni cilji
- Osebni smisel
- Raven aspiracije (višina cilja) je odvisna od:
 - *pretekli dosežki*
 - *osebnostne značilnosti*
 - *sistem vrednot*

Vrednote

16

- Naloga je del vrednotnega sistema
- Naloga je pomembna za dokazovanje sposobnosti
- Nalogo je potrebno narediti za doseganje višjega cilja
- Užitek, veselje
- Koristi

Komponente storilnostne motivacije

Razvoj storilnostne motivacije

18

- ✓ Storilnost – 3./4. leto, ko se otrok zave tekmovanja pri igri
- ✓ Pomembno obdobje – 3. do 8. leta

Vpliv staršev

Zgodaj visoke zahteve

Odobravajo uspehe

So rahlo nezadovoljni z neuspehi

Spodbujajo samostojnost in lastno odgovornost

Dopuščajo tveganje

Teorija pripisovanja vzrokov

19

Vzroke za ne/uspeh razvrstimo v tri kategorije:

- ▣ stalnost
- ▣ lokacijo
- ▣ možnost vplivanja

Teorija pripisovanja

Razlike v načinu pripisovanja so ugotovili med skupinama ljudi s prevladujočo *željo po uspehu* in skupino s prevladujočim *strahom pred neuspehom*

Želja po uspehu

- ▶ uspeh pripisujejo notranjim dejavnikom/naporu
- ▶ neuspeh pripisujejo spremenljivim dejavnikom

Strah pred neuspehom

- uspeh pripisujejo spremenljivim dejavnikom
- neuspeh pripisujejo lastni nesposobnosti /notranjim dejavnikom

Vzorca pripisovanja vzrokov

Notranji

- Osebna kontrola ali notranji lokus kontrole
- *Uspeh je stvar mojih sposobnosti, predvsem pa napora*

Zunanji

- Naučena nemoč ali zunanji lokus kontrole
- *Sem nemočen, ne morem vplivati na rezultate*